

HlinArch

Hliněné omítky

REALIZAČNÍ KONCEPT

GŘ pro vzdělávání a kulturu

Program celoživotního učení

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

© 2010 Sdružení hliněného stavitelství a KTP

OBSAH:

1. Úvod - Situace v hliněném stavitelství v České republice
2. Vývoj vzdělávání v oboru hliněných omítek v posledním desetiletí
 - 2.1. Potřeby a výzvy českého trhu
 - 2.2. Vybrané vzdělávací aktivity v oblasti hliněného stavitelství 2004-2010
3. Význam produktů projektu Hlinarch pro odbornou výuku hliněných omítek
4. Plánované využití produktu v neziskovém sektoru formou komerčních kurzů pro veřejnost, rekvalifikačních kurzů pro úřady práce a kurzů navazujícího vzdělávání pro středoškolské a vysokoškolské pedagogy
 - 4.1. Komentované zhodnocení produktů odborníky z oboru
5. Zájem trhu o kvalifikaci odborníků hlinářů
 - 5.1. Komentovaná podpůrná vyjádření firem
6. Akční plán propagace produktů projektu Hlinarch po skončení projektu

Brožuru vytvořily: Beáta Holá, Ivana Žabičková, Lenka Řezáčová, Kateřina Šmardová

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikace odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

1. ÚVOD - SITUACE V HLINĚNÉM STAVITELSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Účelem této brožury je shrnout a podtrhnout možnosti uplatnění produktů projektu HlinArch na českém trhu a v českém odborném a vzdělávacím prostředí. To, že se jedná o produkty velmi potřebné, vychází již ze samotné podstaty projektu. Jinak by převodu inovace z Německa, země s vedoucím postavením v oblasti udržitelného stavitelství, nebylo třeba.

Navzdory tomu, že v českých zemích bylo kdysi používání hlíny pro stavební účely naprosto běžné, dnešní situace tomu nenapovídá. V severozápadních Čechách se hojně vyskytoval dům hrázděný, při jehož stavbě se používalo dřeva jako konstrukčního materiálu a hlíny jako jedné z možností výplně a na jižní a střední Moravě to pak byl typ domu dokonce čistě hliněný.

Studenti stavebních oborů a architektury se o hlíně a jiných přírodních materiálech v rámci svého vzdělávání mnoho nedozvědí. Pokud si sami nevyhledají aktivní informace nebo se náhodně nedostanou k nabídce semináře, vystudují, aniž by byli do praxe vybaveni variantou pro maximální využití přírodních stavebních materiálů. I když mezi částí odborníků téma hliněného stavitelství stále ještě vyvolává skeptické či pohrdavé reakce, situace se lepší, hlína si znovu nachází cestu na světlo světa. Vděčí za to rozmáhajícímu se zájmu o ekologii, přírodní materiály ve stavebnictví a zdravotní stránku vnitřního prostředí staveb.

Hlína se v současné době v České republice využívá několika způsoby. Nejčastěji formou aplikace hliněné omítky v interiérech. Existuje několik firem, nabízejících kvalitní pytlované směsi, konzultační činnost a zajištění řemeslných prací. Další možností je použití hliněných obkladových panelů, které se však zatím v ČR nevyrábí a dováží se z Německa, nenosných stěn z režného zdiva, či nenosných dusaných výplní. Při hledání mezi českými internetovými odkazy s hliněnou tematikou se nejčastěji setkáme s články právě o hliněných omítkách. Stejně tak je tomu u povědomí laiků.

HlinArch

Horší je situace ve využití hlíny jako nosného konstrukčního materiálu. Hlína v podstatě není v současné době vedena jako stavební materiál a je velmi obtížné sehnat někoho, kdo projekt domu s nosnými hliněnými stěnami stvrdí svým autorizačním razítkem. Proto se často z původních investorů nadšenců stávají pokorní nositelé kompromisu ve formě např. hrázděného zdiva či jiného konstrukčního systému. V tomto oboru čeká „hlináře“ v České republice ještě mnoho práce jak na všeobecné informovanosti, tak i v nabídce vzdělávacích možností a materiálů.

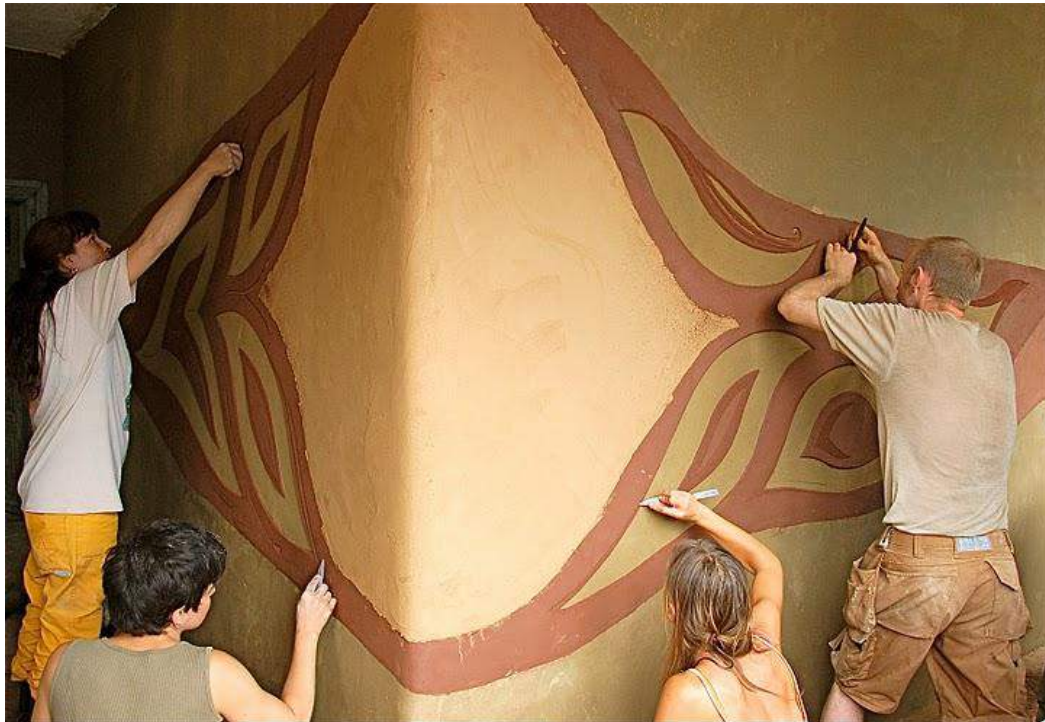

Foto: archiv ArTUR

Prvním krokem ke změně je posílení tématu hliněného stavitelství v systému školského vzdělávání. Hlína by měla tak jako v jiných zemích světa získat status právoplatného stavebního materiálu namísto toho, aby byla pouze jakýmsi interiérovým doplňkem či kuriozitou, kterou překvapíme návštěvu, a proto není zapotřebí se jí hlouběji věnovat ani na učilištích, ani na středních či vysokých školách stavebního zaměření.

Za současnou úroveň vzdělávání a informovanosti vděčí hlína organizátorům z řad neziskových organizací a výrobců hliněných směrů a jiných produktů. Díky desítkám workshopů, seminářů či alespoň kratších přednášek, které se v poslední době v ČR objevují. V důsledku těchto aktivit se vytvořila komunita lidí, které se daří realizovat stavby z přírodních materiálů, organizovat kvalitní vzdělávací akce a propojovat sítě kontaktů se zahraničními odborníky a realizátory.

Co se praxe a realizací týká, s hlínou se setkáme zatím spíše u menších projektů. Nejčastěji to jsou rekonstrukce starého hliněného domku (či domku s hliněnou omítkou) a realizace novostavby skromného rodinného domu mladé alternativně smýšlející dvojice. Takové projekty zpravidla navrhnou architekti či stavaři a z ekonomických důvodů si je majitelé realizují svépomocí nebo formou dobrovolného workshopu. Dalšími příklady jsou aplikace hliněných omítek do bytů (byty panelových domů nevyjímaje) či např. originálně vyhlížejících restaurací apod., které jsou zpravidla realizovány specializovanými firmami. V poslední době se objevují i tvůrčí realizace, v nichž se kreativní designéři nebojí výtvarných a technologických experimentů. Vznikají tak často velmi zajímavá a krásná díla.

V současnosti v Čechách neexistuje projekční kancelář, která by se na tvorbu s hlínou specializovala a dlouhodobě užívala. Jedná se spíše o kanceláře, kterým je sympatické stavění z přírodních materiálů a občas realizují hliněnou zakázku. Neexistuje rovněž jediná stavební průmyslová škola, na níž by byly přírodní materiály či hlína samotná nabízeny jako předmět. Počet kvalifikovaných lektorů je rovněž velmi omezený. Projekt HlinArch přinesl do České republiky vzdělávací podklady, které mohou tuto situaci změnit. Samy o sobě však HlinArch produkty nikoho nevzdělají. Je třeba vytvořit vzdělávací nabídku, která informace, znalosti a dovednosti v nich obsažené zprostředkuje veřejnosti, a to jak veřejnosti vysoce odborné, tak i angažovaným laikům.

Je třeba vychovat více pedagogů, kteří budou schopni komplexní kurikulum „Hliněné omítky“ kvalifikovaně ovládat a fundovaně učit. Motivovat pedagogy na středních průmyslových školách a středních odborných učilištích, aby části z výuky začlenili do výuky. Motivovat pedagogy na stavebních fakultách a fakultách architektury, aby studenty s tématem seznamovali a nabízeli jim možnost seznámit se s hlinou jako stavebním materiálem teoreticky i prakticky. Je třeba začlenit kvalifikaci pro práci s hlinou jako stavebním materiálem do oficiálních edukačních struktur, do katalogu typových pozic národní soustavy kvalifikací. Teprve tak

Sdružení hliněného stavitelství čeká v přímé návaznosti na projekt HlinArch značná výzva. Proto, aby získala hlína a ostatní přírodní materiály vyšší status, je třeba motivovat pedagogy, aby ji učili, média, aby o hliněných stavbách psali, umělce a designery, aby s ní tvořili a studenty a učně, aby měli chuť se v tomto oboru vzdělávat. Cíl této hliněné osvěty lze shrnout slovy členů švýcarské asociace hliněných stavitelů: „Neberte hlinu jako něco speciálního, ale jako něco normálního, jako něco, co je prostě jen další alternativou.“

2. VÝVOJ VZDĚLÁVÁNÍ V OBORU HLINĚNÝCH OMÍTEK V ČR

V sousedních evropských zemích mají hliněné materiály ve stavitelství již několik desetiletí své místo. U nás se kolem roku 2000 objevily první pokusy aplikovat zkušenosti ze zahraničí do našich podmínek. Stejně jako v minulosti v zahraničí, i u nás naráželi iniciátoři rozvoje na problémy: malou informovanost o možnosti využití hliněných materiálů, nedůvěru projektantů, stavebních firem a investorů k hlíně, skutečnost, že teoretické poznání hlíny zaostává za ostatními stavebními materiály, minimální využití hlíny v realizovaných stavbách, absence normy pro hliněné stavby.

Průkopníci oboru v ČR se však mohli opřít o zahraniční zkušenosti. Rozhodující roli v rozvoji oboru u nás hrálo pořádání workshopů, kurzů a přednášek zahraničních lektorů. Vzhledem k největšímu rozvoji hliněného stavitelství v Německu, Rakousku a Švýcarsku,

Holandsku, byli to lektoři právě z těchto zemí, kteří přinášeli svoje zkušenosti do našeho prostředí. První kurzy začaly probíhat kolem roku 2004, pořádaly je většinou rakouské a německé firmy, které chtěly prorazit na náš trh. Postupem času zásluhou několika osobností přešla výuková aktivita do domácích rukou. Centrem dění ve vzdělávání o udržitelných materiálech ve stavebnictví a jeho uvádění do praxe se stala jižní Morava.

Doc. Ing. Ivana Žabičková, CSc., ve spolupráci s Fakultou architektury Masarykovy university v Brně založila Sdružení hliněného stavitelství, o.s. Sdružení hliněného stavitelství sdružuje zájemce o nepálenou hlínu a další přírodní materiály, podporuje užití nepálené hlíny v nových stavbách a podporuje ochranu a záchranu existujících hliněných staveb jako součásti našeho kulturního dědictví.

Michal Navrátil založil se svým otcem v roce 1994 stavební firmu Rigi, která začala vyrábět hliněné omítky se značkou Picas. Od roku 2005 základní sortiment, od roku 2008 barevné, které jsou vyráběny z barevných přírodních jíílů. Prvním samostatným projektem Picas bylo vybudování lokality „Sluneční ulice“ v Hradčanech, ve které vzniká devět nízkoenergetických a ekologických domů. Od roku 2008 vydává Michal Navrátil nepravidelný, internetem šířený Bulletin Picas. Cílem bulletinu je ukázat veškeré možnosti využití hliněného materiálu ve stavbách a to od designu, až po technická řešení. Jsou zde také informace o konaných workshopech či seminářích nejen v ČR a v zahraničí. Doposud vyšlo 7 dílů.

Od roku 2001 se profesionálně hliněným materiálům věnuje **Marek Vlček**, který založil firmu Hliněný dům. Původním povoláním restaurátor se věnuje výrobě přírodních stavebních materiálů i realizaci a restaurátorství staveb. Spolupracoval s Michalem Navrátilem a firmou Rigi na vývoji omítky Picasa, zájemcům o hliněné stavitelství se snaží zajistit dostatek informací o možnostech využití hlíny pro stavbu.

2.1 VYBRANÉ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY V OBLASTI HLINĚNÉHO STAVITELSTVÍ 2004-2010

2010

ZDRAVÉ DOMY 2010

27. a 28. května 2010, Brno.

Mezinárodní konference věnovaná přírodním stavebním materiálům a zdravému vnitřnímu prostředí. Pořádala Společnost pro hliněné stavitelství ve spolupráci s Fakultou architektury MU v Brně.

HLÍNA JAKO STAVEBNÍ MATERIÁL. MINULOST, SOUČASNOST, PERSPEKTIVY

18. 3. 2010 , Brno

Pořádal NPÚ ú.o.p. v Brně ve spolupráci se Sdružením hliněného stavitelství, o. s.

2009

II. HLINARCH WORKSHOP - HLINĚNÁ OMÍTKA VLASTNÍMA RUKAMA

Hostim, 23.-25.10.2009, druhý testovací a prezentační workshop projektu Hlinarch, pořadatelé , Sdružení hliněného stavitelství, KTP Společnost pro kvalifikaci na trhu práce

EARTH CONSTRUCTION IN SWITZERLAND YESTERDAY AND TODAY

8.10.2009

Pořádal NPÚ ú.o.p. v Brně ve spolupráci se Sdružením hliněného stavitelství, o. s..

I. HLINARCH WORKSHOP - HLINĚNÁ OMÍTKA VLASTNÍMA RUKAMA

Hostim, 25.-27.9.2009, testovací a prezentační workshop projektu Hlinarch, pořadatelé , Sdružení hliněného stavitelství, KTP Společnost pro kvalifikaci na trhu práce

ZDRAVÉ DOMY 2009

27.- 28. května 2009, Brno.

Mezinárodní konference. Pořadatel: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta architektury MU v Brně, Ústav stavitelství, Sdružení hliněného stavitelství

2008

VÝSTAVBA NOVÝCH ENERGETICKÝ ÚSPORNÝCH DOMŮ (EÚD) A REKONSTRUKCE STÁVAJÍCÍCH OBJEKTŮ NA EÚD. VYUŽITÍ PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ VE STAVEBNÍCTVÍ

17. 10. 2008 a 21. 11. 2008, Brno.

Přednášky pořádané Sdružením hliněného stavitelství ve spolupráci s MAS Moravský kras.

2007

TOM RIJVEN – ZPRACOVÁNÍ HLINĚNÝCH MATERIÁLŮ – WORKSHOP

12.- 30.11. 2007, Hradčany.

Workshop předávání zkušeností s prací s hliněným materiálem. Byl zakončen půldenním seminářem. Tom Rijven patří mezi výjimečné osobnosti, které se zabývají zpracováním hliněných materiálů ve stavbách. Této profesi se věnuje již 14 let a za tuto dobu se mu podařilo vytvořit si své vlastní systémy zpracování hliněných materiálů. Řada hlinářů v Evropě od něj získává zkušenosti a používá je dál ve své profesi.

OD VEPŘOVIC K PASIVNÍM DOMŮM Z PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ

29.6. až 1.7. 2007, Brno, Křtiny. Seminář spojený s kurzem hliněného stavění. Pořádalo Sdružení hliněného stavitelství o.s., Hliněný dům s.r.o. a Horní mlýn, o.s.

2006

TADELAKT – KURZ MAROCKÉHO ŠTUKU

25.11.2006 Lažánky u Brna.

HLINĚNÉ OMÍTKY V MINULOSTI A PRO BUDOUCNOST

5.- 8. října 2006, Lysovice.

Kurz pořádalo Sdružení hliněného stavitelství, firma RIGI a Hliněný dům Marka Vlčka.

Workshop byl zaměřený na hliněné omítky tradiční hladké a strukturované, hliněné omítky novodobé z pytlovaných směsí, dále na ruční výrobu nepálených cihel (vepřovic) a další.

PŘÍRODNÍ MATERIÁLY VE STAVBÁCH

15. 6. 2006, Brno

Mezinárodní konference v rámci projektu INTEREG IIIA - Minulostí k budoucnosti - přírodní materiály v regionální stavební kultuře. Pořádalo Sdružení hliněného stavitelství, VUT v Brně, Trenčianská Univerzita A. Dubčeka v Trenčíně.

ZDRAVÉ DOMY 2006

16. 6. 2006, Brno

Mezinárodní konference pořádaná Sdružením hliněného stavitelství a Fakultou architektury VUT v Brně.

POUŽITÍ SLÁMY A HLÍNY V INTERIÉRU, MODELOVÁNÍ SLAMĚNÉ ZÍDKY A PROVÁDĚNÍ HLINĚNÝCH OMÍTEK

27.-28.5.2006, Lažánky, Hospoda U Oratorů

ENERGETICKY ÚSPORNÉ STAVBY S VYUŽITÍM HLÍNY A DALŠÍCH PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ

Rakousko 22.4.2006 Exkurze do Rakouska, pořádalo Sdružení hliněného stavitelství.

WORKSHOP MODERNÍ HLINĚNÉ OMÍTKY

10. 4. 2006, Lelekovice u Brna.

Hliněné omítky z produkce firmy Baumit byly aplikovány v interiéru nově budovaného objektu z přírodních materiálů na stěnu z nepálených cihel a na sádrokartonovou příčku

2005

ZDRAVÉ DOMY 2005

23.11.2005, Brno

Pořádala Fakulta architektury MU v Brně ve spolupráci se Sdružením hliněného stavitelství

EKOJARMARK

1. 5. 2005, Olomouc

Výstava ukázek využití hlíny pro stěny vnitřní i vnější připravilo Sdružení hliněného stavitelství ve spolupráci s firmou RIGI Hradčany

2004

DEN ZEMĚ NA HRADĚ VEVEŘÍ/ZDRAVÁ PLANETA

23. 4. 2005 10:00 - 24. 4. 2005 17:00, Brno

Výstava ukázek využití hlíny pro stěny vnitřní i vnější připravilo Sdružení hliněného stavitelství ve spolupráci s firmou RIGI Hradčany

KURZ MODERNÍCH HLINĚNÝCH OMÍTEK

9. 10. 2004, Hostim

Materiál z produkce rakouské firmy Natur&Lehm

Pod vedením arch. Dimova z Rakouska byly provedeny:

hrubé omítky na příčky z nových cihel (Keratherm, příčkovky)

hrubá omítka na příčku ze starých cihel plných pálených

osazení rákosových rohoží na staré kamenné zdivo jako podklad pro hliněnou omítku

jemná omítka na příčku z plných pálených cihel.

KŘTINY – KURZ HLINĚNÝCH OMÍTEK

17. - 18. 7. 2004 Křtiny

Kurz, při kterém byly hliněné omítky prováděné tradičním způsobem na podklad zděný z cihel pálených, z vepřovic, podklad dřevěný a slaměný.

2.2 POTŘEBY A VÝZVY ČESKÉHO TRHU

V České republice v současné době chybí korektní technické informace o vlastnostech přírodních materiálů, jejich přednostech, ale i nedostatcích. Problém je nejenom v nedostatečných technických informacích, ale i v absenci norem a školících pracovišť. Chybí normy pro navrhování, provádění, normy o zkouškách těchto materiálů. Vždyť např. normy pro zdící prvky existují pro výrobky pálené a nepálené, ovšem pod názvem nepálené jsou myšleny cihly vápenocementové, betonové apod., které s hliněnými cihlami mají společného jen velmi málo a nelze je srovnávat. Některá kritéria nepálených cihel se proto posuzují stejně jako u cihel pálených, jiná kritéria pro hliněné cihly důležitá vůbec neexistují a každý si je vytváří podle svého. Veškeré vědomosti a praktické návody sbírají zájemci při účasti na mnoha workshopech, kde se učí na základě svých chyb a omylů. Stávající stavební firmy nejeví o práci s přírodními materiály zájem, považují je za „Terra incognita“.

Přes všechny problémy se proto obor hliněného stavitelství, výroba a prodej dalších přírodních materiálů rozvíjí a spotřeba vzrůstá, především díky velmi kvalitní práci firem, které vznikly za účelem výroby, distribuce, navrhování a provádění staveb z přírodních materiálů. Mnohé z nich jsou sponzory této konference.

Právě pro zvýšení kvalifikovanosti pracovníků v oboru hliněných omítek byla v minulých letech v rámci mezinárodního projektu Leonardo da Vinci vytvořena výuka, kterou vypracovalo sdružení obcí FAL, e.V. v Německu ve spolupráci s dalšími organizacemi z Francie, Anglie a Polska. Mezinárodní projekt „Hlinarch - Profesionální kvalifikace pro práci s přírodními a udržitelnými stavebními materiály“ přivádí tento projekt do 3 dalších evropských zemí – České Republiky, Slovenska a Slovinska. Autorem české verze je Sdružení hliněného stavitelství, o.s., slovenskou verzi vytvořilo sdružení OZARTUR o.z., na slovinské verzi spolupracovalo sdružení HISA a INTEGRA.

Projektový meeting projektu Hlinarch na FA VUT Brno Foto: archiv ArtUR

3. VÝZNAM HLINARCH PRODUKTŮ PRO ODBORNOU VÝUKU

Materiály Hlinarch jsou velmi komplexní a propracované. Je zjevné, že je vytvářela mezinárodní skupina odborníků s vynikajícími znalostmi a praktickými zkušenostmi. Obsahují příklady a poznatky nejen z Evropy, ale i z celého světa, což dodává materiálu unikátní rozhled a šířku záběru.

Z pedagogického hlediska nabízejí učitel i žákovi především značnou systematičnost. Každý ze tří modulů má samostatný význam a je zacílen na dosažení specifických znalostí a kompetencí. Pro lektora skýtají neocenitelné časové a prostorové rozplánování včetně výpisu potřebných materiálů, náradí, pomůcek a přípravných prací. Samotná teorie je doplněná fotodokumentací a infolisty, na kterých je teorie shrnutá. Především modul tři obsahuje i teoretická cvičení, která napomáhají zvládnout tematiku marketingu, která je pro mnohé řemeslníky úplnou novinkou. Praktická cvičení jsou didakticky vypilovaná. Umožňují studentům objevovat vlastnosti materiálu různými zajímavými způsoby.

Zapojují všechny smysly, zkoušejí, objevují, přicházejí sami na způsoby nejlepšího zpracování. Tím, že o materiálu od samotného počátku přemýšlejí, více experimentují a získávají k němu vztah. Role lektora je inspirační, podpůrná, usměrňovací. V diskusích pak pomáhá vyhodnocovat spolu s uční výsledky cvičení.

CÍLOVÁ SKUPINA:

Z výukového materiálu „Hliněné omítky“ lze vytvořit kurz takřka pro každou cílovou skupinu. Lektor však musí přizpůsobit rozsah a úroveň obtížnosti schopnostem a zkušenostem účastníků kurzu. Proto, aby nebyli účastníci pod tlakem a odešli z kurzu vždy spokojeni dle míry svých potřeb a očekávání, je třeba kurzy diferencovat a rozdělit do menších celků o různé náročnosti.

Materiály jsou svojí skladbou a jasnou strukturou vhodné pro mnohé cílové skupiny od laiků až po naprosté profesionály mezi architekty a odborníky ze stavebnictví. V plném rozsahu jsou lekce vhodné k pokrytí celého řemesla „specialisty na hliněné omítky“. Zkušený pedagog z nich však dokáže vybrat části pro začátečníky, kteří se chtějí s tématem pouze seznámit. Pokud se chce někdo v oboru vzdělat proto, aby si sám opravil či postavil dům s hliněnými omítkami, není důvod, aby musel vstřebávat celou teoretickou část, která je sice na vynikající úrovni, ale ne každý je schopen a motivován se ji naučit.

Právě proto je materiál určený pro školy a formální vzdělávání, ale i pro zájmová sdružení, která pracují v oblasti neformálního vzdělávání.

4. PLÁN KURZŮ VYUŽÍVAJÍCÍCH HLINARCH PRODUKTŮ

KURZY PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST DLE ZÁJMU:

Po dobu, než Sdružení hliněného stavitelství dosáhne oficiální možnosti pořádat akreditované kurzy, bude pořádat kurzy neakreditované (program je umístěn na webu www.hlina.info), které budou odstupňovány podle potřeb a schopností jednotlivých účastníků. Jiné znalosti bude potřebovat prostý omítkář, který bude provádět nahazování stěn hrubou a jemnou omítkou, jiné znalosti designer, který bude navrhovat a provádět omítky dekorativní a jiné potenciální výrobce nebo dodavatel hliněných materiálů. Proto byla výuka rozčleněna v první fázi na 6 částí, které budou vyučovány samostatně a úkolem je položit tak základ systematické výuce, ne pouze namazat hlínu na slámu či jiný materiál stěny. Kurzy budou prováděny podle výukových materiálů získaných v rámci projektu Hlinarch, bude se vyučovat teorie i praktické zvládnutí. Výukové materiály budou doplňovány průběžně na aktuální stav oboru.

- 1. kurz nazvaný Výroba hrubých omítek** bude věnován přípravě hliněné hrubé malty z lokálních zdrojů a z pytlovaných směsí. Účastníci budou seznámeni s jednotlivými složkami malty, jejich vlastnostmi v závislosti na druhu a množství, naučí se provádět testy pro zjištění poměru mísení s pískem a organickými příměsemi, poznají různé druhy omítek. Do kurzu si budou moci přivést vlastní hlínu v množství 1 - 2 kbelíky.
- 2. kurz nazvaný Nanášení hliněných omítek** se bude zabývat nejenom vlastním nahazování na stěnu, ale i druhy podkladů a jejich přípravě tak, aby omítka držela na stěnách z různých materiálů. Budou řešeny styky různých podkladů i různých povrchů, část bude věnována přídržnosti omítky k podkladu a možnostem jejího zlepšení.
- 3. kurz nazvaný Ochrana povrchu, poruchy, oprava poruch** bude zaměřen, jak sám název napovídá, na kvalitu povrchů, druhy poruch a možnostem jejich opravy, účastníci se též dozvědí, jakým způsobem lze kvalitu povrchu změnit.

4. kurz je nazván **Vnitřní omítky, návrh interiéru, barevné omítky**. Účastníci kurzu se v něm budou učit ne pouze řemeslnému zvládnutí omítání, ale kurz bude obsahovat i výuku spojenou s působením barev v interiéru při různých druzích osvětlení. Od účastníků tohoto kurzu se očekává vybavení jistými výtvarnými vlohami, zároveň se předpokládá při užití vlastních pigmentů, že to budou pigmenty přírodního původu.
5. kurz nazvaný **Dekorativní omítky, sgrafito, modelování** bude rovněž vyžadovat vyšší stupeň nadání pro navrhování, ostatní se naučí řemeslně provádět jednotlivé techniky podle přinesených návrhů. Vývoj dekorativních omítek jde rychle kupředu, proto budou do kurzu zařazovány i techniky v původním materiálu neobsažené.
6. kurz s názvem **Marketing, trh, cena, prodej** představuje výuku marketingových zásad, jejichž dodržování v praktickém životě pomůže účastníkům k úspěšnému podnikání v daném oboru. Je to kurz zvláště důležitý v našem prostředí, kde se rozumná ekonomika v každodenním životě dostává mezi běžné občany mnohdy s obtížemi proto, že je podceňovaná.

REKVALIFIKAČNÍ KURZ PRO DÍLČÍ PRACOVNÍ ČINNOST „OMÍTKÁŘ HLINĚNÝCH OMÍTEK“:

Tento kurz bude nabídnut veřejnosti prostřednictvím vzdělávacích partnerů v rámci rekvalifikační nabídky škol či na úřadech práce. Cílem tohoto kurzu je poskytnout zručným řemeslníkům (ať už zedníci či štukatéři či jinak vyučení) variantu dalšího rozvoje. Možnost vzdělat se v oboru, který má potenciál, který je žádaný výrobci přírodních materiálů, o který je již zájem ze strany zadavatelů zakázek a který bude dozajista stále více vyhledáván.

Hodinová dotace kurzu 113 hodiny rozložená do bloků o celkovém trvání 14 dnů je časově praktická a zvládnutelná jak pro zaměstnance současně s prací, tak pro studenty současně se studiem. Pro nezaměstnané je to možnost nahlédnout do nového oboru získat kvalifikaci pro dílčí pracovní činnost. Dílčí kvalifikace bude potenciálního účastníka kurzu opravňovat pouze k zhotovování a designu hliněných omítek, nebude suplovat plnohodnotné pracovní pozice, jakými jsou zedník nebo štukatér.

V současnosti je předjednaná dohoda se soukromou střední školou a středním odborným učilištěm BEAN v Praze, která bude v rámci rekvalifikačního programu pro dospělé kurz nabízet. Tato škola bude fungovat jako testovací instituce, dle jejíhož vzoru bude rekvalifikační kurz v budoucnu nabízen i prostřednictvím dalších rekvalifikačních institucí.

VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI DIPLOMOVÝCH A DISERTAČNÍCH PRACÍ :

Sdružení hliněného stavitelství dlouhodobě spolupracuje s Fakultou architektury VUT v Brně. Studenti mají přednášky věnované pouze hliněnému stavitelství. Poznatky zužitkují v ateliérové výuce, kde pro návrh konstrukcí využívají i hliněný materiál.

Jsou vypisována témata nového i starého hliněného stavitelství pro doktorské studium, např. Ing. arch. Kateřina Šmardová si vybrala pro doktorskou práci hliněné omítky. Mgr. Alžběta Korčáková si vybrala pro doktorskou práci průzkum hliněných staveb na Uherskohradištsku, kde navazuje na práci Antonína Kuriála. Další studentka Ing. arch. Jana Halamíčková si vybrala téma spojené s průzkumem hliněných staveb v Indii, kde se zúčastnila v minulosti studentské expedice.

Pro výuku hliněných omítek je nezbytné vrátit se ke kořenům jejich užívání u nás, jejich plastičnosti a barevnosti, které se již zapomněly nebo dožívají okrajově v některých regionech. Pro jejich obnovu se provádí průzkum hliněných omítek u starých staveb, např. ve Zlámanci byl takový průzkum proveden u objektu starého cca 23 let. Byly zjištěny mnohavrstevné nánosy barevných maleb především kolem oken a kolem vstupních dveří. Tento průzkum bude využit k tomu, aby se po rekonstrukci tohoto domu vrátil původní vzhled (je to kulturní památka). Zatím jsou to praktické výzkumy vzhledu fasádních hliněných omítek spíše ojedinělé, ale měly by být zpracovány komplexně. A zde je právě místo pro studenty, kteří v této oblasti po absolvování kurzu na základě vzdělávacích materiálů projektu Hlinarch mohou úroveň znalostí posunout výrazně kupředu.

VZDĚLÁVÁNÍ STŘEDOŠKOLSKÝCH PEDAGOGŮ:

V rámci spolupráce se SOU a SOŠ BEAN v Praze proběhne i zkušební seminář výuky hliněných omítek pro středoškolské mistry a pedagogy zaměřený na didaktiku jak začlenit elementy z vzdělávacího kurikula „Hliněné omítky“ do osnov stavebních průmyslových škol. Sdružení hliněného stavitelství i KTP Společnost pro kvalifikaci na trhu práce považují za nezbytné, aby se povědomí o přírodních stavebních materiálech rozšířilo nejen mezi odborníky, architekty a stavaře na univerzitní úrovni, ale aby jejich výhod mohli při praktických realizacích využívat všichni řemeslníci pracující v příbuzných oborech (zedníci, štukatéři, restaurátoři, atd.)

Tyto kurzy povedou společně lektori z SHS a KTP. Také realizace těchto kurzů proběhne až po vytvoření dílčí pracovní pozice „Omítkář hliněných omítek“ a po akreditaci rekvalifikačního kurzu ministerstvem školství. Na základě udělení této akreditace požádá SHS a KTP o udělení akreditace na upravenou verzi kurikula doplněnou o další speciální didaktické poznatky pro vzdělávání vzdělavatelů. Cílem tohoto kurzu není dokonale vyučit středoškolské mistry a pedagogy v řemeslu. Hlavním záměrem je tyto pedagogy informovat, motivovat, nadchnout proto, aby otevřeli cestu přírodním materiálům a mezi nimi také hliněným omítkám do svých tříd. Tyto kurzy by se konaly buď ve zkrácené podobě přímo na školách nebo pro přihlášené pedagogy v tradičních vzdělávacích prostorách Sdružení hliněného stavitelství.

UMĚLECKÉ SEMINÁŘE:

V současnosti do České republiky přichází trendy, které jsou v zahraničí již známé a etablované a to využití přírodních materiálů v umění. Kurzy „Malujeme barvami země“ pořádané výtvarnicí Irenou Racek. Výtvarných seminářů s ukázkami práce s barvami z jílu a dalších přírodních materiálů se v České republice doposud zúčastnily děti v rámci české-rakouského projektu v Mikulčicích.

HlinArch

Tato práce však skýtá mnohem větší potenciál a propojení hliněného materiálu s vysoce uměleckým pojetím je jedna z velmi slibných cest jak zaujmout pro hliněné omítky nový segment veřejnosti. Semináře propojující dokonalé řemeslné zpracování omítek s kreativním uměleckým ztvárněním otevírají novou epochu vývoje hlíny jako interiérového desénového materiálu v České republice.

Irena Racek předběžně vyjádřila zájem o rozšíření kurzu Malujeme barvami země a propojení těchto aktivit s dalším využitím přírodních materiálů. Tato oblast představuje velmi zajímavou a důležitou strategii. Silný umělecký akcent dodaný hliněným omítkám skýtá velký potenciál k vyvolání zájmu médií, odborníků i široké veřejnosti.

Paleta barev země

Foto:archiv RIGI

Vytvoření vzdělávacích materiálů pro tvorbu a design hliněných omítek znamená velmi důležitý krok. Ukazuje jednak, že k vzdělávacím produktům lze přistupovat jak hloubkově odborně a systematicky, tak také tvořivě s ohledem na nejmodernější didaktiku. Jedno z výrazných poselství projektu HlinArch však spočívá v tom, že vysoce kvalitní produkty, které v jeho rámci vznikly, jsou začátkem pro řadu dalších potřebných vzdělávacích materiálů v oboru přírodního stavitelství. Pro další rozvoj oboru hliněného stavitelství je třeba vytvoření podobné výuky pro další konstrukční prvky a konstrukce, jako je provádění hliněných stěn zděných, dusaných, provádění hliněných podlah a další. Pro navrhování chybí celá paleta norem určených pro hliněné materiály, které se zatím nouzově posuzují podle norem materiálů a prvků podobných, které však mají vlastnosti a chování odlišné a proto je nelze plně využít.

MÍSTA KONÁNÍ VŠECH KURZŮ VYCHÁZEJÍCÍCH Z HLINARCH PRODUKTŮ:

Výuka vícedenních seminářů bude probíhat v jednom ze tří prostor:

- 1) Střední odborné učiliště tradičních řemesel, Brno, Vídeňská 120
- 2) Stavební firma RIGI, Hradčany u Tišnova
- 3) Hostim 93, objekt bývalého pivovaru.

Střední odborné učiliště je pro výuku zařízeno, v objektech v Hradčanech i Hostimi již podobné kurzy v minulosti probíhaly. Výběr místa bude v daném případě záviset na více okolnostech, jako je roční období, počasí apod.

Výuka jednodenních ukázkových seminářů či seminářů pro pedagogy či studenty, popř. rekvalifikačních kurzů může dle dohody a možností probíhat přímo na školách či ve funkčně odpovídajících prostorách smluvních partnerů zprostředkovávajících rekvalifikační kurzy.

Po workshopu,
Hlinaři v Hostimi
Foto: Petr Dub

USPOŘÁDÁNÍ VÝUKY

Výukové materiály jsou uspořádány do jednotlivých tematických celků složených z tzv. infolistů, v nichž jsou uvedeny základní odborné informace o dané problematice. Obsahují cvičení pro praktické ověření daného učiva a odborné texty, které uvádějí podrobnější informace a hlubší souvislosti o probírané látce. Učivo je doprovázeno celou škálou fotografií a nákresů s popisy.

	A	B	C	D
	TEŽENÁ HLINA surová	HLINA SE ZEM- NÍ VĚHKOSTÍ nepalná	HLINĚNÝ PRACH/ JÍLOVÁ MOUČKA (suché)	PYTLOVANÉ SMĚSI (suché)
ODKUD	stavební jáma šterková praní šterku 1	cihelna praní šterku 1	cihelna úpravna jílu	výrobce prodejce stavebních hmot
FORMA DO- DÁVKY	nebalené		pytlované zboží big-pack sálo	
ZPRACOVÁNÍ	prosít hlinu suchou nebo vlhkou, příp. nechát odležet s vodou ve vaně			
MÍCHÁNÍ	míchat s pískem, vlákný (staměnými plevami) a vodou			míchat s vodou

Infolist z modulu 1
Základy

Celý kurz prováděný podle výukového materiálu, který bude účastníkům kurzu rozdáván jako podklad pro studium, bude obsahovat 113 vyučovacích hodin. Polovina bude věnovaná výuce teoretické, druhá polovina výuce praktické. Kurzy budou mít charakter rekvalifikačních kurzů, podmínkou pro přijetí bude výuční list v oboru zedník nebo absolvování základní školy a prokazatelné praktické dovednosti na úrovni vyučení.

Získané znalosti a dovednosti budou ověřeny teoretickou a praktickou zkouškou. Teoretická zkouška bude provedena kombinací písemné a ústní formy, při praktické zkoušce provede účastník výukového programu zadaný úkol, který si vybere náhodnou formou výběru. Při úspěšném zvládnutí vzdělávacího programu kurzu Hliněné omítky obdrží účastník Osvědčení o rekvalifikaci pro pracovní činnost provádění a dekorace hliněných omítek.

VYBRANÁ ZPĚTNÁ VAZBA Z TESTOVACÍCH WORKSHOPŮ PRODUKTU HLINARCH

Během překladu a adaptace vzdělávacího materiálu „Hliněné omítky“ proběhly v každé ze tří adaptujících zemí testovací workshopy. Jejich cílem bylo zjistit nejen zpětnou vazbu na kvalitu odvedené práce, ale také to, zda jsou odborníci v dané oblasti schopni respektovat tyto vzdělávací podklady jako zásadní zdroj informací pro vzdělávání profesionálních designérů hliněných omítek.

V celkovém hodnocení získalo vzdělávací kurikulum projektu Hlinarch naprosto pozitivní hodnocení. Odborníci i laici mezi účastníky ho považují za unikátní vzdělávací materiál se silným potenciálem, řemeslnou propracovaností a velmi dobrým potenciálem pro certifikaci a odbornou kvalifikaci. Ve zpětné vazbě však účastníci neshrnují pouze svůj názor na materiál samotný, ale také na obsah, formu, průběh a přínos kurzu. Ty jsou velmi podstatné pro lektory a pořadatele. Jenom propojením kvalitních výukových materiálů a kvalitních a zkušených lektorů může vzdělávací produkt projektu Hlinarch být opravdu plnohodnotně využit. Názory účastníků těchto workshopů shrnuje několik následujících otázek. Tvůrci české verze vzali tato doporučení velmi vážně v potaz a zapracovali je do plánů příštích workshopů hliněných omítek vyučovaných dle modulárního materiálu projektu Hlinarch.

Otázka č. 1: Co z Hlinarch vzdělávacích materiál považuješ za užitečné a zajímavé?

Užitečné je provázání teorie a praxe a také to, že mimo teorii a praxi je součástí materiálu také marketing a tvorba ceny. Materiál je vytvořený tak, že se podle něj dá velmi dobře učit a předávat dále vlastní vědomosti. Vzdělávací podklady jsou velmi komplexní, obsahuje hodně informací, obrazovou dokumentaci, literaturu, příklady dobré praxe. Praktické zkoušky materiálu napomáhají hodně toho o hlíně pochopit.

Otázka č. 2: Co byste změnili, vylepšili?

Při teorii by si měl lektor dávat pozor, aby pracoval interaktivně, víc využil praktická cvičení, víc pracoval ve skupinách, méně přednášel a nechal skupinu dojít k výsledkům samotnou. Bylo by rovněž dobré využívat více fotodokumentaci. Otázky v testu vědomostí je třeba formulovat jasněji. Zlepšení vyžaduje rovněž návaznost aktivit ve výuce.

Otázka č. 3: Zúčastnili byste se případného rekvalifikačního kurzu? Proč ano, proč ne?

Všichni účastníci souhlasili proto, že se o téma hliněných omítek vážně zajímají, vnímají potřebu dalšího vzdělávání, chtějí se zdokonalovat ve zručnosti a prohlubovat si vědomosti především ve zpracování a úpravě povrchů. Mnozí by se zúčastnili také z důvodu rozšíření profesních kontaktů a získání nových informací. Kvalitně zpracované materiály slibují značnou přínosnost kurzu. Účastníky motivuje také to, že materiál má budoucnost, je ekologický a estetický, navíc také šetrný vůči řemeslníkovi, který práci provádí.

Otázka č. 4: Kolik by podle vašeho názoru takový kurz mohl stát?

200 - 300 eur podle rozsahu kurzu

130 eur na týden

400 eur v rozsahu 200 hodin pokud by se jednalo o akreditovaný kurz

víkendový kurz 100 eur,

7-10 eur na hodinu.

Lektorka Irmela
Fromme v akci
Foto: archiv
ArTUR

4.1. KOMENTOVANÉ ZHODNOCENÍ PRODUKTŮ ODBORNÍKY Z OBORU

Na projektu Hlinarch se krom projektových partnerů, jejich kolegů a účastníků workshopů podílela také řada expertů, ať už to byli architekti, vysokoškolští pedagogové, projektanti, restaurátoři či výrobci hliněných stavebních materiálů. Tito lidé plnili po celou dobu projektu funkci poradního týmu, nabízeli svoje názory, zkušenosti, pomáhali bojovat s problémy, které se v průběhu projektu vyskytly. Především překlad speciální odborné terminologie si vyžádal spolupráci několika odborníků. K mnohým německým/francouzským pojmům dosud neexistovalo české pojmosloví, tudíž ho překladatelský tým Sdružení hliněného stavitelství musel vymyslet.

Na závěr projektu zpracovali tři z hlavních poradců shrnující posudky, kterými vyjadřují svoje stanovisko ke kvalitě vzdělávacích materiálů vytvořených v rámci projektu Hlinarch, k projektu jako takovému a jeho významu a využití v České republice. Ačkoliv by bylo praktičtější a stručnější jejich názory shrnout a parafrázovat, ponechali jsme v tomto dokumentu otisky originálních textů, tak jak byly autor posudků sepsány. Jediněná možnost nahlédnout přímo pod pero nezávislého hodnocení odborníků, kteří nebyli přímo zapojeni do projektové práce tak jistě vyváží drobně ztížené čtení naskenovaných materiálů. Čtenář tak může autenticky sdílet pozitiva, negativa i oblasti ke zlepšení tak, jak je vnímali čeští experti doc. Ing. arch. Josef Chybík, doc Ing. arch. Petr Suske CSs a Ing. Arch Mojmír Hudec.

Expertní názory hrály krom zveřejnění v této brožuře důležitou roli při hodnocení projektu Hlinarch. Přinášejí projektovým partnerům důležitou zpětnou vazbu na jejich práci. Oceňují enormní pracovní úsilí vložené do převodu materiálu, ale také naznačují místa ke zlepšení a další aktivity, kterými by se činnost autorů měla v bezprostřední návaznosti na projektu Hlinarch ubírat.

Stanovisko k výukovému materiálu

Hliněné omítky

1. *Z čeho usuzujete, že výuka Hliněné omítky je kvalitní ?*
 Výuka je kvalitní v tom, že problematiku předkládá v komplexnosti s množstvím názorných obrazů, se srozumitelným textem a vhodnými příklady. Studenti středních a vysokých škol a frekventanti odborných kurzů budou tak velmi dobře vedeni k vysoké odbornosti, která je podnítí ke správnému pochopení podstaty oboru a následně k dobré aplikaci v praxi.
2. *Co je přidanou hodnotou projektu?*
 Přidanou hodnotu projektu vnímám v jeho schopnosti začlenit problematiku přírodních materiálů nejen do struktury specializovaných nebo rekvalifikačních kurzů, ale také do vzdělávacích programů středních odborných a vysokých škol. Právě zde by se mělo téma aplikace hlíny jako stavebního materiálu stát obligatorním tématem řádného studia. Projekt tím vyplňuje velkou mezeru, která se dosud v této oblasti na obou stupních našich škol nachází.
3. *Jakým způsobem je projekt (výuka) užitečný?*
 O užitečnosti projektu nejsou žádné pochybnosti. Povede k potřebnému rozvoji znalostní základny jak jednotlivců, tak i celých stavebních firem.
 - a. Především je nezbytným předpokladem pro profesní růst všech odborníků, kteří jsou zapojeni jak do přípravy staveb, tak i pro ty, kteří se podílejí na stavební výrobě. Všem, poskytuje metodicky vhodný podklad pro zvládnutí jednoduchých i složitých úkolů, které v oblasti aplikace hlíny a použití jiných přírodních materiálů mohou nastat.
 - b. Důležitou složkou je také rovina tvůrčí, která poskytuje náměty a podněty k použití hlíny v umělecké tvorbě.
 - c. Další užitečný rozměr spatřuji v poskytnutí vzdělání osobám, které se chtějí rekvalifikovat.
4. *Jaké jsou možnosti získat pozici na pracovním trhu?*
 Absolventi škol a kurzů získají specializované znalosti a osvojí si zkušenosti, aby mohli zaujmout pozice vedoucích nebo odborných pracovníků, a to nejen v oblasti přírodního stavitelství. Při aplikaci přírodních materiálů do běžné stavební výroby, mohou plnit funkci doplňkového materiálu. Přitom je potřeba mít na paměti, že hlína má vlastnosti, pro které je v současnosti používána ve stále větší míře v materiálově a technologicky nejrůznějších typech budovaných staveb.
5. *Jaké aspekty výuky shledáváte zajímavé?*
 - a. Nejzajímavějším hlediskem je především samotná existence výukového materiálu „Hliněné omítky“. I v České republice se tak vytvářejí předpoklady k širší aplikaci snad nejrozšířenějšího a nejdostupnějšího stavebního materiálu, který v naší zemi téměř upadl v zapomnění.
 - b. Pozoruhodná je také metodika zpracování. Vychází se z jednoduchých a obecných poznatků, přechází se ke komplikovanějším příkladům a dílo se završuje u řemeslně pracných na vysoké odbornosti závislých a materiálově náročných technologiích.

6. *Jaké aspekty výuky shledáváte užitečné?*
- Především práce odráží poznatkovou základnu danou výzkumem a vývojem hlíny jako stavebního materiálu.
 - Publikaci „Hliněné omítky“ je možno také vnímat jako užitečný materiál, ve kterém jsou zapracovány zkušenosti celých generací řemeslníků, kteří se v oblasti hliněného stavitelství dlouhodobě a aktivně pracovali. Pečlivým studiem a odborným vedením se tak lze poučit a vyvarovat chyb, kterých se dopustili naši předchůdci.
 - Cenné je také získávání široké škály poznatků, které umožní práci v mnoha alternativách, reflektujících konkrétní podmínky stavebního díla.
7. *Jaké věci postrádáte ve výuce? Co by mělo být přidáno?*
- Obsáhlý výukový materiál je možno charakterizovat jako kvalitně připravený studijní pramen. Postrádám však hlubší záběr do oblasti stavební fyziky a stavební energetiky.
 - Také by bylo vhodné do větší míry začlenit témata o vlivu materiálu na ekologickou stabilitu a environmentální náročnost konstrukcí nebo výsledného stavební díla. Především se jedná o svázání výrobků s potřebami primární energie *PEI*, s příspěvkem na globální změny klimatu daných koncentrací skleníkových plynů *GWP* a vlivem materiálů na zakyselení životního prostředí *AP*. Ze zhodnocení těchto vstupů by zcela jednoznačně vyplynulo měřítko hodnot hlíny jako stavebního materiálu, který je k životnímu prostředí velmi šetrný.
8. *Pro koho je výuka vhodná (navržená?) Jaká je perfektní cílová skupina?*
- Po podrobném prostudování práce mohu konstatovat, že výuka je vhodná pro žáky středních odborných škol a studenty vysokých škol. Především se jedná o střední průmyslové školy stavební a stavební učiliště, fakulty architektury a fakulty stavební v Praze, Brně, Ostravě a Českých Budějovicích. Výukový materiál je koncipován v šíři, v níž se některé části mohou také stát studijním materiálem pro univerzitní studenty oboru etnografie.
 - Další důležitou skupinou jsou osoby, které jsou mají odborné vzdělání v oblasti stavebnictví – zedníci, omítkáři, dlaždiči, betonáři, avšak problematika hliněného stavitelství je pro ně neznámá. Díky tomuto materiálu se mohou requalifikovat na řemeslníky, kteří dokáží kvalitně pracovat s produkty vytvořenými z hlíny.
 - Poslední, avšak co do počtu a zájmu nikoliv nevýznamnou skupinou jsou všichni, kteří mají touhu při svých stavebních aktivitách hliněný materiál poznat a zabudovat jej.
9. *V jakých oborech může být výuka užita?*
- Výuka může být použita v celé řadě oborů pěstovaných na středních i vysokých školách. Jedná se např. o obor architektura, pozemní stavitelství, rekonstrukce budov, rekonstrukce památek, lidové stavitelství, etnografie.
10. *Komu dalšímu by mohla být výuka k užítku?*
- Architektura a stavitelství jsou veřejného charakteru. To znamená, že všechny jejich výstupy – architektonická, umělecká a stavební díla jsou nepřehlédnutelná v denním kontaktu s veřejností. Proto jakákoliv aplikace hlíny se stává motivem k vytváření názoru na stavbu. Tímto způsobem se v přeneseném smyslu výuka stává užitečná nejširšímu okruhu osob, které budovy užívají tím, že v nich žijí a nebo si k nim, byť „jen“ pomocí zrakového vjemu formují osobní vztah.

11. Co se vám na výuce nelíbí?

Nezastávám žádná stanoviska, pro která bych našel tvrzení, že se mi některé části výuky nelíbí.

12. Jaká zlepšení by jste doporučili?

Výuka po stránce metodické je díky materiálu „Hliněné omítky“ dobře připravena. Aby se očekávané výsledky naplnily bude nezbytné zvládnout organizační stránku výuky. Zde je vše závislé především na výběru kvalitních českých a zahraničních lektorů.

13. Co je nejcennější na výuce?

Nejcennější na výuce, jak již bylo uvedeno výše, je její komplexnost.

14. Co je nejméně cenné na výuce?

Nezastávám žádná stanoviska, pro která bych našel tvrzení, že některé části výuky jsou méně nebo více cenné.

15. Jaké je všeobecné mínění o výuce?

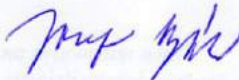
S ohledem na stoupající zájem o ochranu životního prostředí stále se zvětšuje okruh osob o materiálovou základnu vycházející z přírodních zdrojů. Proto je ve všeobecném mínění dominantní názor, podle kterého je nezbytné nalézt vzdělávací formy, které umožní aplikaci stavebních materiálů, kdy při procesech těžby, zpracování, užívání a také likvidace dojde jen k minimálnímu zatížení životního prostředí. Zároveň je žádoucí, aby produkty, které budou zabudovány do stavebního díla, se staly příznivým prostředkem k vytváření optimálního interiérového mikroklimatu s cílem zajistit jejich uživatelům zdravý a spokojený život. Právě hlína je surovinou, která tyto podmínky splňuje. Na odborně fundované úrovni vzniká platforma, která je schopna uvést do reálné pozice počátku 21. století jeden z nejstarších stavebních materiálů, který lidstvo od úsvitu civilizace používalo a na který se v posledních obdobích poněkud zapomnělo.

V Brně 17. srpna 2010

Vypracoval:

doc. Ing. Josef Chybík, CSc.

Fakulta architektury VUT v Brně

HLINĚNÉ OMÍTKY**Výukové materiály pro odborné vzdělávací kurzy „Návrhář hliněných omítek“**

Expertní hodnocení předloženého materiálu

Obecně hodnotím předložený výukový materiál velmi pozitivně z mnoha důvodů. Svoje hodnocení podřizuji požadovanému hodnotitelskému dotazníku:

- 1/ Jako architekt, který navrhl a prováděl dozor několika významných staveb z nepálené hlíny (www.ateliersea.com) a jako pedagog na FA ČVUT jsem byl nucen vysvětlovat problematiku všech fází přípravy a realizace hliněných omítek jak investorům, tak realizační firmě a z pedagogického titulu i studentům. Domnívám se, že tudíž mohu odborně posoudit kvalitu hodnoceného materiálu
- 2/ Je to obecný odborný nadhled z pozic historických, mezioborových a ekologických, který činí z prosté řemeslné příručky odborný, srozumitelně vědecký materiál. Absolvent tohoto kurzu se tak stává nejen řemeslníkem, ale i odborníkem schopným vysvětlit proč aplikovat hliněné omítky, zda ano či ne, za jakých podmínek, i vysvětlit kulturní, zdravotní a ekologický kontext této technologie
- 3/ Hliněné omítky jsou nejen tradiční technologií, ale i naprosto současným materiálem z hlediska pohody prostředí (optimální vlhkost, antialergické a antiastmatické vlastnosti, estetické kvality). Nepálená hlína je také považována za výsostně ekologický materiál, jako obnovitelná surovina s nízkými energetickými nároky na zpracování. Důkazem je jejich široké uplatnění v soudobé architektuře např. v Rakousku, Švýcarsku a Francii (vlastní zkušenost). Přitom vím, že jejich současné technologické zvládnutí v Česku na Slovensku je minimální
- 4/ Pozice na pracovním trhu vyplývá z bodu 3 a 1. Tedy v profesích omítkář a interiérový výtvarník. Třetí blok výukového materiálu je zaměřen na marketing a na obchodní nezávislost a otvírá prostor pro samostatné podnikání v oblasti hliněných omítek
- 5/ Je to jednak výuka v širších souvislostech (viz bod 2) a potom praktická část výuky, která navazuje na Komenského „škola hrou“, která logicky pramení z podstaty materiálu, která je velmi kreativní
- 6/ Asi všechny jsou užitečné – právě proto, že oceňuji široký záběr výukového materiálu. Sporné by se mohly jevit některé pasáže související s obecnými pravidly stavění (i nehlíněnými). Pokud ale je materiál určen i pro přeškolení osob, které nemají praxi z obecného stavitelství, je vše v pořádku
- 7/ Možná více ukázek ze skutečně moderního hliněného stavitelství a moderního hliněného designu

- 8/ Rozšíření kvalifikace pro omítkaře obecně, ale i pro zájemce z úplně jiných profesí, a to jak z důvodu ztráty původního povolání, tak z prostého zájmu o zajímavou řemeslně – výtvarnou profesi
- 9/ Samozřejmě ve stavebnictví. Především v profesích jako zedník- omítkař, ale i jako výtvarník a designer. A jako školitel. A jako manažér.
- 10/ Výuka je také zajímavá v oblasti svépomocné výstavby a domácího kutilství obecně. Práce s hlinou může přejít až do výtvarných poloh v oblasti interiérového designu – na profesionální úrovni, stejně jako úrovni zájmové a volnočasové.
- 11/ Nenašel jsem v předložené práci oblast, která by se mi vyloženě nelíbila
- 12/ Doporučuji odladění a vyzkoušení zdrojových kódů tak, aby obsah CD byl přístupný i uživatelům, kteří používají jiné prohlížeče než IE. (např. na mém počítači vybaveném programem FF došlo po chvíli k pádu)
- 13/ Že je o ní zájem. Vím to z vlastní zkušenosti
- 14/ Neumím odpovědět. Snad, že jsem nenašel pasáže, které by mne nějakým způsobem iritovaly
- 15/ Technologie hliněných omítek je uměním nebo řemeslem, které je v současném většinovém podvědomí architektů, stavařů a investorů řemeslem zapomenutým nebo historickým a nemoderním. Hliněné omítky přitom, díky svým výše uvedeným kvalitám, do moderní architektury patří. Na většině odborných škol jejich problematika není vyučována. Předložený výukový materiál tuto mezeru alespoň trochu zaplňuje.

V Praze 16.8.2010

Doc.Ing.arch. Petr Suske CSc

POSUDEK CD „HLINĚNÉ OMÍTKY“

zpracovatel: *ing.arch. Mojmír Hudec, Pekařská 6, 602 00Brno, elam@elam.cz*

Rekvalifikační kurz „Hliněné omítky“, zpracovaný na CD, je určen pro školitele a zájemce o praktické dovednosti použití hliněných omítek. Kurs obsahuje jednotlivé moduly, které je možno pružně doplňovat. Obsahuje základní témata teoretická, dále praktická řešení a základy marketingu.

Komentář k CD:

- Použité podklady a zkušenosti zpracovatelů kurzu garantují jeho vysokou kvalitu. Kurz poskytuje ucelený přehled o tématu použití hliněných omítek.
- Přídavnou hodnotou kurzu je, pro zájemce kteří se chtějí oborem zabývat jako profesionální řemeslníci, rozsáhlá část zabývající se marketingem.
- Vzhledem k poměrnému nedostatku informací o hliněných omítkách je užitečnost tohoto CD velmi vysoká. Výhodou je, že shrnuje celou problematiku oboru do jednoho zdroje.
- Ve stavebnictví si dobře najde CD svoje místo. Investory jsou stále častěji požadovány přírodní a zdravé materiály. Většímu rozšíření brání malá informovanost stavebníků daná nedostatkem informací o těchto materiálech.
- Na CD je zpracována, až do podrobností pro designéry a výtvarníky, celá problematika barevného řešení, která může být zdánlivě až nadbytečná. Vzhledem k častým výtvarným řešením to není ale na škodu.
- Bylo by dobré CD doplnit nějakou možností vyhledávání. Za zvážení stojí i použití ovládací horní lišty na úvodní stránce. Dále není možno se z Obsahu dostat kliknutím přímo do jednotlivých kapitol.
- cílovou skupinou se předpokládají zájemci o práci s hlinou, stavebníci domů s použitím přírodních materiálů a řemeslníci, kteří se chtějí specializovat na hliněné omítky
- Bylo by dobré na CD zpracovat informativně základní stavební detaily –řezy oken a dveří apod. se způsobem řešení omítek. Dále v souvislosti se směrnici EU na zvýšené požadavky na tepelné izolace, zpracovat detaily různých kombinací s těmito materiály. V souvislosti s požadavky na stále větší vzduchotěsnost budov (u pasivních domů) zpracovat problematiku zajištění vzduchotěsnosti u hliněných omítek.

CD je velmi záslužným počinem. Pokud se podaří vyškolit množství realizátorů hliněných omítek spolu s dobrými příklady aplikací, může velmi přispět k rozšíření používání nejen hliněných omítek ale i přírodních materiálů ve stavebnictví.

V Brně dne 17.8.2010

5. ZÁJEM TRHU O KVALIFIKACI ODBORNÍKŮ HLINAŘŮ

Ačkoliv mnozí „hlnaři“ se zadostiučiněním vnímají stoupající trend a zjevné zvyšování zájmu o přírodní stavební materiály v České republice, nadšení z dosažených úspěchů vždy přece jen vyvažuje porce skepse tváří v tvář tomu, co se doposud vytvořit, zpracovat, prosadit nepodařilo. Korektní technické informace o jejich vlastnostech, jejich přednostech, ale i nedostacích zaostávají. Problém je nejenom v nedostatečných technických informacích, ale i v absenci norem a školících pracovišť.

Chybí normy pro navrhování, provádění, normy o zkouškách těchto materiálů. Vždyť např. normy pro zdící prvky existují pro výrobky pálené a nepálené, ovšem pod názvem nepálené jsou myšleny cihly vápenocementové, betonové apod., které s hliněnými cihlami mají společného jen velmi málo a nelze je srovnávat. Některá kritéria nepálených cihel se proto posuzují stejně jako u cihel pálených, jiná kritéria pro hliněné cihly důležitá vůbec neexistují a každý si je vytváří podle svého. Veškeré vědomosti a praktické návody sbírají zájemci při účasti na mnoha workshopech, kde se učí na základě svých chyb a omylů. Stávající stavební firmy nejeví o práci s přírodními materiály zájem, považují je za „Terra incognita“.

Přírodní pigmenty,
jeden ze sortimentu
mnoha přírodních
produktů nabízených
firmami v ČR,
Foto:archiv ArTUR

5.1. KOMENTOVANÁ PODPŮRNÁ VYJÁDŘENÍ FIREM

Přes všechny problémy se obor hliněného stavitelství, výroba a prodej dalších přírodních materiálů rozvíjí a spotřeba vzrůstá, především díky velmi kvalitní práci firem, které vznikly za účelem výroby, distribuce, navrhování a provádění staveb z přírodních materiálů. Tyto firmy však mají důležitou funkci i mimo výrobní sektor. Pokud vyjádří zájem o nové trendy, přinesou na trh nové produkty a aktivně se zasadí o jejich rozvoj, mohou zásadním způsobem ovlivnit tendenci vzdělávání a kvalifikaci pracovní síly.

Pokud firmy budou požadovat, aby na českém trhu existovali kvalifikovaní řemeslníci pro zpracování, tvorbu a design přírodních materiálů, budou také mnohem více uznávány ale především nabízeny vzdělávací a rekvalifikační kurzy, které řemeslníky v těchto oborech vyučí. Co se poptávky firem po odborné pracovní síle schopné pracovat s přírodními materiály, mají poskytovatelé vzdělání již téměř zpoždění. Všichni výrobci přírodních materiálů v rámci poradní spolupráce na projektu HlinArch potvrdili, že je nejvyšší čas uvést na trh práce řemeslně zdatné „hlinaře“, kteří budou moci díky kvalitním hliněným omítkovým produktům a znalostem získaným z vzdělávacího kurikula HlinArch provádět vynikající realizace. Viz. podpůrná vyjádření firem RIGI, CLAYGAR, Hliněný dům a HELUZ.

Hliněné omítky jsou materiál s enormním kreativním potenciálem
Foto: archiv ArTUR

Hradčany, 28. 5. 2010

Tímto dokumentem potvrzujeme, že vytvoření nové dílčí kvalifikace „omítkář hliněných omítek“ je jedním z klíčových faktorů rozvoje oboru moderního přírodního stavitelství. Nabídka kvalitního vzdělávání a tím etablování kvalifikované řemeslné základny je nezbytností pro úspěšný rozvoj firem působících v této oblasti. V návaznosti na Evropské trendy využití přírodních a obnovitelných stavebních materiálů a v reakci na dynamický rozvoj tohoto trendu v České republice nabízí naše firma Rigi na trhu celou řadu průmyslově zpracovávaných omítkových směsí pro tvorbu hliněných omítek základních, jemných, barevných i dekorativních. Jsou to:

Hliněné omítky:

Hrubá omítka a zdíci malta Picas.

Hrubá omítka s přísadou řezanky Picas (řezanka je v BIO kvalitě).

Jemná omítka Picas - ECONOM - Směs je dodávána vč. organických vláken

Přírodní pigmenty do jemných omítek Econom - Picas (do 40 kg balení) – barvy zelená jarní,

žlutá písková, hnědá lesní, hnědá buková, rudá červánková

Dekorativní omítky - Picas ART

Přilnavostní nátěr - Picas

Mimo vlastní omítky zajišťujeme i prodej hliněných lisovaných cihel, na něž se aplikují právě hliněné omítky.

Absence pracovní síly schopné kvalifikovaně zacházet s tímto materiálem je jednou ze zásadních překážek brzdících rozvoj oboru a tím i omezujících naše obchodní a výrobní záměry.

Vyjadřujeme proto maximální podporu vzdělávacím aktivitám spojeným s tvorbou rekvalifikačního kurzu „Omítkář hliněných omítek“. Sdružení hliněného stavitelství o.s., splňuje dle našeho vědomí coby vzdělávací subjekt všechny předpoklady pro poskytnutí komplexního odborného vzdělání pro práci s hliněnými materiály.

Miroslav NAVRÁTIL - RIGI
Hradčany 9, 686 03 Tišnov
tel.: 549 410 394, fax: 549 415 829
IČ: 60388996, DIČ: CZ470605497

CLAYGAR s.r.o.

výroba a prodej C.E.B. cihel a hliněných omítek

Olomouc, 27. 5. 2010

Tímto dokumentem potvrzujeme, že vytvoření nové dílny kvalifikace „omítkař hliněných omítek“ je jedním z klíčových faktorů rozvoje oboru moderního přírodního stavitelství. Nabídka kvalitního vzdělávání a tím etablování kvalifikované řemeslné základny je nezbytností pro úspěšný rozvoj firem působících v této oblasti. V návaznosti na Evropské trendy využití přírodních a obnovitelných stavebních materiálů a v reakci na dynamický rozvoj tohoto trendu v České republice nabízí naše firma Claygar na trhu celou řadu průmyslově zpracovávaných omítkových směsí pro tvorbu hliněných omítek základních, jemných, barevných i dekorativních. Jsou to:

Hliněné omítky:

[Claygar Hliněná omítka HH 04](#)
[Claygar Hliněná omítka HJ 02](#)
[Claygar Hliněná omítka HS 00](#)

Hliněné barevné omítky:

Barevné hliněné omítky CLAYCO
 Barevná omítková směs Clayco – blanco
 Barevná omítková směs Clayco – ultra blanco
 Barevná omítková směs Clayco – rot
 Barevná omítková směs Clayco – negro
 Barevná omítková směs Clayco – green
 Barevná omítková směs Clayco – azul

Mimo vlastní omítky vyrábíme novou moderní technologickou linkou hliněné lisované cihly, na něž se hliněné omítky aplikují.

Absence pracovní síly schopné kvalifikovaně zacházet s tímto materiálem je jednou ze zásadních překážek brzdících rozvoj oboru a tím i omezujících naše obchodní a výrobní záměry.

Vyjadřujeme proto maximální podporu vzdělávacím aktivitám spojeným s tvorbou rekvalifikačního kurzu „Omítkař hliněných omítek“. Sdružení hliněného stavitelství o.s., splňuje dle našeho vědomí coby vzdělávací subjekt všechny předpoklady pro poskytnutí komplexního odborného vzdělání pro práci s hliněnými materiály.

CLAYGAR s.r.o.
 Denisova 291/35
 772 00 OLOMOUC
 IČ: 277 97 724
 DIČ: CZ27797724

Claygar s.r.o.
 Denisova 291/35, 772 00 Olomouc

Bankovní spojení:
 č.ú. 2661690001/5500

IČ: 27797724 Telefon: +420 585 20 39 24
 DIČ: CZ27797724 Fax: +420 585 20 39 24
 u KS Ostrava oddíl C, vložka 44141

Email: info@claygar.cz
 http://www.claygar.cz

HLINĚNÝ DŮM®

MAREK VLČEK
 Lysovice 33., Vyškov 682 01
 ☎ 608 419 421, info@hlinenydum.cz
 IČO: 723 28 631, DIČ: CZ6602191035

Lysovice, 31. 5. 2010

Tímto dokumentem potvrzujeme, že vytvoření nové díleč kvalifikace „omítkař hliněných omítek“ je jedním z klíčových faktorů rozvoje oboru moderního přírodního stavitelství. Nabídka kvalitního vzdělávání a tím etablování kvalifikované řemeslné základny je nezbytností pro úspěšný rozvoj firem působících v této oblasti. V návaznosti na Evropské trendy využití přírodních a obnovitelných stavebních materiálů a v reakci na dynamický rozvoj tohoto trendu v České republice nabízí naše firma Rigi na trhu celou řadu průmyslově zpracovávaných omítkových směsí pro tvorbu hliněných omítek základních, jemných, barevných i dekorativních. Jsou to:

Hliněné omítky: Hliněný dům® omítka HRUBÁ
 Hliněný dům® omítka JEMNÁ
 Hliněný dům® omítka ORGANIKA

Mimo vlastní omítky zajišťujeme i prodej hliněných lisovaných cihel, na něž se aplikují právě hliněné omítky.

Absence pracovní síly schopné kvalifikovaně zacházet s tímto materiálem je jednou ze zásadních překážek brzdících rozvoj oboru a tím i omezujících naše obchodní a výrobní záměry.

Vyjadřujeme proto maximální podporu vzdělávacím aktivitám spojeným s tvorbou rekvalifikačního kurzu „Omítkař hliněných omítek“. Sdružení hliněného stavitelství o.s., splňuje dle našeho vědomí coby vzdělávací subjekt všechny předpoklady pro poskytnutí komplexního odborného vzdělání pro práci s hliněnými materiály.

HLINĚNÝ DŮM®

MAREK VLČEK
 Lysovice 33., Vyškov 682 01
 ☎ 608 419 421, info@hlinenydum.cz
 IČO: 723 28 631, DIČ: CZ6602191035

cihlařský průmysl v. o. s.

CZ 373 66 Dolní Bukovsko 295
tel.: 385 793 011, 602 451 399
fax: 385 728 962
e-mail: odbyt@heluz.cz
www.heluz.cz

Doc. Ing. Ivana Žabičková, CSc.

VUT Brno, Fakulta architektury

Pořčí 273/5,

639 00 Brno-město

V Dolním Bukovsku, 20.8.2010

Tímto dokumentem potvrzujeme, že vytvoření nové dílčí kvalifikace „omítkář hliněných omítek“ je jedním z klíčových faktorů rozvoje oboru moderního přírodního stavitelství. Nabídka kvalitního vzdělávání a tím etablování kvalifikované řemeslné základny je nezbytností pro úspěšný rozvoj firem působících v této oblasti. V návaznosti na Evropské trendy využití přírodních a obnovitelných stavebních materiálů a v reakci na dynamický rozvoj tohoto trendu v České republice nabízí naše firma HELUZ cihlařský průmysl v.o.s. jednak komplexní cihelný systém a v návaznosti na požadavky trhu s přírodními materiály byla zavedena průmyslová výroba nepálených cihel určených pro tento trh.

Pro kompletní výstavbu stěny z přírodních materiálů v podobě zdiva z nepálených cihel, je nutné pro provedení takovéto stěny aplikovat jako povrchovou vrstvu hliněné omítky, které splňují požadavky nejen pro správnou funkčnost na tomto druhu zdiva, ale odráží v něm svoji přírodní hodnotu a estetiku.

Absence pracovní síly schopné kvalifikovaně zacházet s tímto materiálem (hliněnou omítkou) je jednou ze zásadních překážek brzdících rozvoj oboru a tím i omezujících naše obchodní a výrobní záměry.

Vyjadřujeme proto maximální podporu vzdělávacím aktivitám spojeným s tvorbou rekvalifikačního kurzu „Omítkář hliněných omítek“. Sdružení hliněného stavitelství o.s., splňuje dle našeho vědomí coby vzdělávací subjekt všechny předpoklady pro poskytnutí komplexního odborného vzdělání pro práci s hliněnými materiály.

Jan Krámpf

HELUZ cihlařský průmysl v.o.s.

373 66 Dolní Bukovsko č.p. 295
IČO: 46680004, DIČ: CZ46680004
tel.: +420 385 793 030 +420 602 451 399
e-mail: odbyt@heluz.cz

IČO: 46680004
zapsané v oddíle A, vložka 1867
u KS v Českých Budějovicích

DIČ: CZ46680004

Bankovní spojení: ČS, a. s.
České Budějovice.
č. ú. 994404-0847360001/0800

6. AKČNÍ PLÁN PROPAGACE HLINARCH PRODUKTŮ DO BUDOUCNA

Po skončení projektu Hlinarch začíná nejen hlavní doba realizace kurzů založených na vytvořených materiálech. Paralelně s tím je třeba ukotvit materiály ve vzdělávacím systému, pracovat na uznávání kvalifikací odborníků na práci s přírodními materiály na úrovni Národní kvalifikační soustavy. Značný potenciál má rovněž širší spolupráce s tištěnými i audiovizuálními médii. Hlavním cílem tohoto akčního plánu je využít kvalitu a atraktivitu produktů vytvořených v projektu Hlinarch k posílení pozice povolání omítkářů hliněných omítek, k rozšíření spolupráce mezi komerčním, vzdělávacím a neziskovým sektorem a ke zatraktivnění hlíny jako tvůrčího stavebního materiálu v médiích.

MOŽNOSTI VYUŽITÍ PODPŮRNÝCH AKTIVIT STÁTU :

Sdružení hliněného stavitelství ve spolupráci s KTP a sítí partnerů by do budoucna rádo propojilo svoje vzdělávací aktivity s ministerskými rozvojovými programy. Patří k nim např:

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz – Program na podporu činnosti občanských sdružení působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání, Operační program Rozvoj lidských zdrojů OP RLZ (použito pro projekt HLÍNA DNES, Sdružení hliněného stavitelství), Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, dále dokument Strategie celoživotního učení v ČR,

Ministerstvo pro místní rozvoj, www.mmr.cz, vytipování bodů zájmů (hliněných staveb) pro cestovní ruch, bylo jedním z hlavních cílů projektu *INNTERREG IIIA*, do kterého se zapojilo rovněž Sdružení hliněného stavitelství.

Ministerstvo životního prostředí, www.mzp.cz, rozděluje dotace na bydlení do tří okruhů: úspora energií za vytápění (zateplení domů), výstavba domů v pasivním standardu, náhrada neekologického vytápění za ekologické (biomasa). S projektem HlinArch tedy souvisí především dotace na pasivní domy.

Další ministerstva, např. MPSV www.mpsv.cz a s tím úzce související Národní ústav odborného vzdělávání www.nuov.cz jakožto instituce klíčové pro vstup na trh práce prostřednictvím rekvalifikace. Rekvalifikačních možností v oboru stavitelství je celá řada, ale opět ne v oblasti užití přírodních stavebních materiálů, ekologických staveb apod. Po začlenění dílčí pracovní činnosti omítkář a akreditaci rekvalifikačního kurzu by SHS rádo navázalo spolupráci při vytváření dalších vzdělávacích programů.

ROZŠÍŘENÍ SPOLUPRÁCE S MÉDII:

V poslední době se v obrazu médií setkáváme s postupnou renesancí hliněných staveb a ekologického stavitelství vůbec. Toho je třeba využít a nabízet médiím kvalitní témata. Doposud se tématu hliněných staveb věnovaly např. :

Chalupa je hra, televizní pořad České televize www.ceskatelevize.cz , (rekonstrukce chat a chalup, tematika hliněných staveb a omítek),

Chatař, chalupář, www.chatar-chalupar.cz , (Časopisy pro volný čas, s.r.o.),

Novinky.cz, www.novinky.cz , rubrika Bydlení – Novinky a trendy (informační server),

Příroda.cz, www.priroda.cz, rubrika Alternativní bydlení (informační server),

TZB Info, www.tzb-info.cz , (stavebnictví, úspory energií, pasivní domy),

Časopis stavebnictví, www.casopisstavebnictvi.cz (stavební materiály na bázi obnovitelných zdrojů surovin – hliněné stavby).

Mediální plán Sdružení hliněného stavitelství zahrnuje také experimentální semináře pro novináře a pro celebrity. Plánuje tak využít českého kutilského specifika, tradiční zručnosti Čechů a rovněž silný umělecký potenciál hliněných omítek. Dosud není jasné, zda SHS uspořádá společné kreativní workshopy hliněných omítek jak pro novináře, tak pro vybrané celebrity dohromady nebo odděleně. Hlavním záměrem je využít tipů posbíraných z různých kutilských pořadů, oslovit celebrity, které mají vztah k řemeslu, kutilství, designu, pozvat je na workshop a mediálně ho zdokumentovat a zprostředkovat veřejnosti formou reportáží článků či formou fotodokumentace na sociálních sítích. První workshop pro známé osobnosti a novináře plánuje SHS na léto 2011.

SPOLUPRÁCE S NEZISKOVÝM SEKTOREM:

V oblasti aktivit v rámci organizací neziskového sektoru již existují velmi dobré sítě kontaktů. Co se týče publikování informací, projektové činnosti, realizací i vzdělávání, v Čechách působí několik „neziskovek“, které již několik let pomáhají přírodním materiálům prosazovat se v povědomí odborné i široké veřejnosti.

Kromě Sdružení hliněného stavitelství, (realizované projekty: *Hlína dnes* – projekt OP RLZ, (přírodní materiály a nepálená hlína v novodobých i tradičních stavbách, rozvoj kapacit dalšího profesního vzdělávání), *INNTERREG IIIA*, 1. Projekt Německo - Česká republika (Studie deutsch-tschechischer Wissenstransfer zum ökologischen und regionstypischen Bauen), Bildungsinstitut PSCHERER gGmbH Lengenfeld, 2. Projekt Česká republika – Slovensko (Minulostí k budoucnosti – přírodní materiály v regionální stavební kultuře), Obec Roštěnice-Zvonovice *Zdravé domy*, mezinárodní konference v rámci projektu OP RLZ, hostitelem pravidelně bývá Fakulta architektury VUT v Brně (přírodní materiály a nepálená hlína v novodobých i tradičních stavbách)

se hliněným stavbám a přírodním stavebním materiálům věnují organizace, se kterými SHS v minulosti již spolupracovalo a do budoucna hodlá ve spolupráci pokračovat.

MAS MORAVSKÝ KRAS, www.mas-moravsky-kras.cz, (místní akční skupina, občanské sdružení pro podporu trvale udržitelného rozvoje regionu), za podpory Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Organizuje odborné přednášky, odborné exkurse v regionu - *Využití přírodních materiálů ve stavebnictví, Výstavba nových a rekonstrukce stávajících energeticky úsporných domů, Využití obnovitelných zdrojů a úspory energie na venkově.*

SKUPINA EKOLOGICKÉ ARCHITEKTURY, www.ateliersea.com, (původně jako neoficiální sdružení architektů, inženýrů a lékařů zabývající se ekologickými problémy architektury, dnes architektonická kancelář prohlubující tento směr)

EKODŮM, www.ekodum.cz, (občanské sdružení, ekologické stavitelství, tradiční materiály, vzdělávání)

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PERMAKULTURA (CS), www.permakultura.sk (Česko-Slovenské sdružení pro trvale udržitelný rozvoj, permakulturní projekty, vzdělávání - *Hliněné maznicové stavby, omítky* - kurz permakulturního aplikovaného designu).

LIDOVÁ ARCHITEKTURA ČECH, MORAVY A SLEZSKA, www.lidova-architektura.cz, (hliněné stavby - konstrukce stěn, dále pak vývoj lidové architektury napříč regiony, rekonstrukce, novostavby, ochrana památek)

VERONICA, ekologický institut, www.veronica.cz (energie a stavění – přírodní materiály, volnočasové aktivity, vzdělávání)

LIPKA, www.lipka.cz (projekt Zahrada SEV Rozmarýnek – hliněné terasy, volnočasové aktivity, vzdělávání)

SPOLUPRÁCE S KOMERČNÍMI FIRMAMI

Vzhledem k počtu výrobců přírodních materiálů se Sdružení hliněného stavitelství doposud dařilo udržovat kontakty se všemi firmami, které na českém trhu nabízejí sortiment přírodních stavebních materiálů. Účastní se pravidelně konference Zdravé domy a spolupracují při realizacích, seminářích i publikacích.

Co se týče využití výukového materiálu Hlinarch, budou také tyto firmy čerpat z lekcí vzdělávacího produktu formou dílčích školení zaměstnanců.

HLINĚNÝ DŮM, s.r.o., www.hlinenydum.cz, (výroba a prodej přírodních stavebních materiálů, návrhy a realizace staveb z těchto materiálů, poradenství a vzdělávání)

CLAYGAR, www.claygar.cz, (výrobce lisovaných hliněných nepálených cihel a hliněných omítkových směsí, konzultace a realizace)

BAUMIT, www.baumit.cz, (výrobce pytlovacích hliněných omítkových směsí Viton)

RIGI, stavební firma, www.rigi.cz, (specializace na nízkoenergetické, pasivní a ekologické stavby, výroba pytlovaných hliněných omítkových směsí Picas a nepálených cihel, vzdělávání, Bulletin Picas)

Zdařilý marketingový projekt z pohledu propagace hliněného stavitelství představuje restaurace **HLINĚNÁ BAŠTA** v Praze, www.hlinenabasta.cz, nová hliněná stavba vytvořená za použití snad všech známých technologií práce s hlinou.

7. ZÁVĚR:

Pokud bychom měli shrnout, koho projekt Hlinarch a produkt v něm vytvořené oslovili nebo do budoucna osloví, dojdeme k početné skupině. Užitek z něj může čerpat veškerá odbornou veřejnost z oblasti stavebnictví, ať to jsou architekti, projektanti, či samotní realizátoři staveb – stavební firmy, živnostníci a řemeslníci. Dostanou se rovněž ke studentům, učňům a jejich pedagogům/mistrům stavebních oborů. V neposlední řadě bychom neměli zapomínat ani na dostupnost pro běžného občana, laika, který má o tuto problematiku zájem a představuje konečnou kupní sílu. Svépomocní řemeslníci, kteří se dokážou novou technologií naučit a chtějí ji využít doma, protože je ekologická, vizuálně atraktivní, tvůrčí a zdravá.

Výukový materiál Hliněné omítky představuje překlad původního materiálu převedeného nejenom do českého jazyka, ale i do českých reálií, jako jsou odkazy na české normy a zákony. Překlad prováděli pracovníci SHS, o.s., Text výuky lektoroval doc. Ing. Josef Chybík, CSc., který spolupracoval i při užití pojmenování některých materiálů nebo činností, které zatím u nás nemají pevnou podobu. Jemu i všem dalším spolupracovníkům a poradcům projektu Hlinarch velice děkujeme!

Brožura je volně ke stažení na www.hlina.info a www.hlinarch.eu

Slovenskou verzi projektu a brožury si můžete prohlédnout na www.ozartur.sk